

Uchwała RN nr 230/09 z dnia 21.12.2009 r.

Uchwała RN nr 184/10 z dnia 30.11.2010 r.

Uchwała RN nr 38/11 z dnia 12.04.2011 r.

Uchwała RN nr 218/12 z dnia 18.12.2012 r.

ZASADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1. Stosowanie Zasad

1. Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Narodowym Funduszem” przeznaczane na działalności określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.
2. Postanowienia niniejszych Zasad stosuje się odpowiednio do udzielania dofinansowania przedsięwzięć finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także przedsięwzięć realizowanych z udziałem innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, o ile umowy międzynarodowe, przepisy szczególne lub właściwe procedury nie stanowią inaczej.

§ 2. Programy priorytetowe

1. Program priorytetowy, opracowany na podstawie niniejszych Zasad, listy priorytetowych programów, kryteriów wyboru przedsięwzięć, stanowi podstawę do przyjmowania i rozpatrywania wniosku o dofinansowanie.
2. Zawarte w programie priorytetowym szczegółowe zasady udzielania dofinansowania oraz kryteria wyboru podlegają ustaleniu przez Radę Nadzorczą Narodowego Funduszu.

§ 3. Udzielenie dofinansowania

1. O udzielenie dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć określonych w ustawie.
2. O warunkach dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu decyduje Zarząd Narodowego Funduszu, biorąc pod uwagę planowany efekt ekologiczny oraz zabezpieczenie zwrotu przyznanego dofinansowania.

3. Przy podejmowaniu uchwały o dofinansowaniu do przeliczenia wartości dofinansowania udzielanego przez Narodowy Fundusz na walutę lub złote stosuje się średni kurs NBP, obowiązujący w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc podjęcia przez Zarząd Narodowego Funduszu uchwały o dofinansowaniu, chyba że odrębne przepisy, szczegółowe zasady programu priorytetowego lub właściwe procedury dla danego dofinansowania stanowią inaczej.
4. Zarząd Narodowego Funduszu może postanowić o sfinansowaniu kosztów przedsięwzięcia powstałych przed dniem podjęcia uchwały o udzieleniu dofinansowania lub umorzeniu części kwoty pożyczki.
5. uchylony.
6. Udzielenie dofinansowania następuje w dniu zawarcia umowy cywilnoprawnej.
7. Dofinansowanie może być udzielone na przedsięwzięcie, które nie zostało zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.
8. W przypadku, gdy na wnioskodawcy spoczywają zobowiązania publicznoprawne na rzecz właściwych organów lub podmiotów, lub cywilnoprawne w stosunku do Narodowego Funduszu, dofinansowanie może być udzielone, gdy wnioskodawca wywiązuje się z tych zobowiązań.

§ 4.

Wyplata i rozliczenie środków

1. Wyplata i rozliczenie środków w ramach zawartej umowy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, następuje po przedstawieniu dokumentów potwierdzających poniesione koszty przedsięwzięcia.
2. Sposób wypłaty i rozliczenia środków może być uregulowany odmiennie w szczegółowych zasadach udzielania dofinansowania w ramach programu priorytetowego.
3. Zarząd Narodowego Funduszu może postanowić o wypłacie kwoty dofinansowania lub jej części w formie zaliczki pod warunkiem, że:
  - 1) beneficjent utworzy wyodrębniony rachunek bankowy, na który przekazywane będą przez Narodowy Fundusz środki z zaliczki;
  - 2) wnioskodawca rozliczy z Narodowym Funduszem, na warunkach określonych w umowie pożyczki, przez które należy rozumieć:
    - a) w przypadku umów pożyczek kwotę pożytków stanowi różnica pomiędzy kwotą odsetek z oprocentowania depozytów bankowych utworzonych z otrzymanej a niewydatkowanej zaliczki, jaką beneficjent uzyska lub powinien był uzyskać działając z należytą starannością, bez pokrzywdzenia Narodowego Funduszu, a kwotą odsetek od kwoty niewydatkowanej zaliczki,
    - b) w przypadku umów dotacji kwotę pożytków stanowi kwota odsetek z oprocentowania depozytów bankowych utworzonych z otrzymanej, a niewydatkowanej zaliczki, jakie beneficjent uzyskał lub powinien był uzyskać działając z należytą starannością, bez pokrzywdzenia Narodowego Funduszu.

Rozdział 2

Warunki dofinansowania

§ 5.

Dofinansowanie

1. Dofinansowanie działalności, o której mowa w § 1, odbywa się przez udzielanie:
  - 1) oprocentowanych pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, zwanych dalej „pożyczką”;
  - 2) dotacji, w tym:
    - a) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
    - b) dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
    - c) dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,
    - d) dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
2. Narodowy Fundusz może również:
  - 1) udostępniać środki finansowe bankom z przeznaczeniem na udzielanie kredytów bankowych, pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, a także dopłaty do oprocentowania lub częściowe spłaty kapitału udzielanych na ten cel kredytów bankowych;
  - 2) udostępniać środki finansowe wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii.

§ 6.

Promesa

1. Wnioskodawcy, na jego wniosek, może być udzielona promesa dofinansowania.
2. Warunki udzielenia oraz okres obowiązywania promesy określa Zarząd Narodowego Funduszu.
3. Do dofinansowania przyznawanego w związku z udzieloną promesą, stosuje się zasady dofinansowania obowiązujące w dniu jej udzielenia, chyba że warunki promesy stanowią inaczej.

§ 7.

Pożyczka

1. Szczegółowe zasady udzielania dofinansowania poszczególnych programów priorytetowych określają w szczególności:
  - 1) rodzaj pożyczki;
  - 2) wysokość i rodzaj oprocentowania (stałe lub zmienne);
  - 3) okres finansowania;
  - 4) okres karencji.

2. Wysokość oprocentowania opartego na stawce WIBOR na dany rok kalendarzowy, ustala się na podstawie wysokości tej stawki z ostatniego dnia roboczego poprzedniego roku kalendarzowego.

§ 8.

Okres finansowania pożyczką

1. Pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadkach określonych w szczegółowych zasadach poszczególnych programów priorytetowych, pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 25 lat liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki.

§ 9.

Karencja w spłacie pożyczki

1. Przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki, lecz nie dłuższa niż 18 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia.
2. Karencji nie stosuje się do pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

§ 10.

Umorzenie części kwoty pożyczki

1. Pożyczka, z zastrzeżeniem ust. 4 może być częściowo umorzona pod warunkiem:
  - 1) terminowego wykonania przedsięwzięcia i osiągnięcia planowanych efektów,
  - 2) terminowej spłaty rat kapitałowych i odsetek, przy czym warunek ten zostanie uznany za spełniony gdy:
    - a) łączne opóźnienie w spłacie rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 60 dni - w okresie finansowania nie dłuższym niż 10 lat;
    - b) łączne opóźnienie w spłacie rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 90 dni - w okresie finansowania dłuższym niż 10 lat;przy czym do wskazanych okresów opóźnień nie wlicza się opóźnień w spłacie odsetek uiszczonych po terminie określonym w umowie jeżeli kwota spłaconych z opóźnieniem odsetek nie jest wyższa niż 10% kwoty raty odsetkowej za dany okres rozliczeniowy wskazany w umowie pożyczki.
2. Dodatkowe warunki umorzenia mogą określać szczegółowe zasady poszczególnych programów priorytetowych.
3. W przypadku korzystania przez pożyczkobiorcę z dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu na to samo przedsięwzięcie w formie pożyczki i dotacji, kwota maksymalnego dopuszczalnego umorzenia podlega zmniejszeniu o kwotę udzielonej dotacji.
4. W przypadku, gdy wysokość i warunki umorzenia pożyczki zostały określone bezpośrednio w umowie lub odrębnych przepisach powszechnie obowiązujących, umorzenia dokonuje się zgodnie z tymi warunkami.

5. Nie podlegają umorzeniu:
  - 1) kwoty pożyczek, o których umorzenie beneficjent wystąpił po ich spłacie, z wyłączeniem pożyczek, o których mowa w ust. 4;
  - 2) pożyczki przeznaczone na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej;
  - 3) pożyczki udzielane w ramach umowy konsorcjum;
  - 4) pożyczki wypłacone beneficjentom, którym udzielono dofinansowania na to samo przedsięwzięcie ze środków Unii Europejskiej lub środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, z wyłączeniem dofinansowania udzielonego ze środków Fundacji Ekofundusz.
6. Wnioskodawcy, w przypadku odmowy umorzenia, przysługuje prawo złożenia do Zarządu Narodowego Funduszu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek złożony po 14 dniach od daty doręczenia wnioskodawcy informacji o odmowie umorzenia pozostawia się bez rozpoznania.

§ 11.

Tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji

1. Narodowy Fundusz podejmuje uchwałę o udzieleniu dotacji na podstawie wniosku złożonego na formularzu obowiązującym w Narodowym Funduszu.
2. Wnioski o udzielenie dotacji rozpatrywane są w trybie konkursowym albo w trybie naboru ciągłego. Tryb naboru określają programy priorytetowe.
3. Podstawą wypłaty dotacji jest umowa, która określa w szczególności warunki udzielenia, rozliczenia i zwrotu dotacji.
4. Dotacja może być wypłacana w okresie nie dłuższym niż 10 lat od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie, z zastrzeżeniem § 12 ust. 2 i § 14 ust. 2.
5. W celu potwierdzenia osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia finansowanego ze środków dotacji, beneficjent składa dokumenty wymagane przepisami prawa oraz umową.

§ 12.

Dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego lub dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych

1. Wnioskodawcom, którzy samodzielnie wybierają bank, Narodowy Fundusz może:
  - 1) udzielać dopłat do oprocentowania kredytów;
  - 2) częściowo spłacić kapitał kredytu bankowego;na warunkach określonych w szczegółowych zasadach programu priorytetowego.
2. Dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego udzielane są na okres nie dłuższy niż 10 lat, licząc od daty wypłaty przez bank pierwszej transzy kredytu.

§ 13.

Udostępnienie środków Narodowego Funduszu

1. Narodowy Fundusz może udostępniać środki finansowe na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, gospodarki wodnej i potrzeb geologii na warunkach ustalonych przez Narodowy Fundusz:

- 1) wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej z przeznaczeniem na udzielanie:
  - a) pożyczek,
  - b) dotacji;
- 2) bankom z przeznaczeniem na udzielanie:
  - a) kredytów bankowych,
  - b) pożyczek,
  - c) dotacji,
  - d) dopłat do oprocentowania lub częściowych spłat kapitału kredytów bankowych udzielanych na cel wskazany w zdaniu wstępnym.
2. Dopłaty do oprocentowania lub częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d), są realizowane przez Narodowy Fundusz za pośrednictwem banków na podstawie zawartych z nimi umów.
3. Do wyboru banków, o których mowa w ust. 2, nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.
4. Szczegółowe warunki udostępniania środków, o których mowa w ust. 1, w tym sposób ich rozliczenia, określają szczegółowe zasady udzielania dofinansowania w poszczególnych programach priorytetowych.

§ 14.

Dopłaty do oprocentowania obligacji lub do ceny wykupu obligacji

1. Narodowy Fundusz może udzielać dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji na warunkach określonych w szczegółowych zasadach programu priorytetowego.
2. Dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji udzielane są na okres nie dłuższy niż 10 lat, licząc od daty emisji pierwszej serii obligacji.

§ 15.

Przekazanie środków

uchylony.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

§ 16.

Postanowienie końcowe

1. W zakresie nieuregulowanym niniejszymi Zasadami mają zastosowanie zasady szczególne, ustalone dla danego programu priorytetowego.
2. Do uchwał w sprawie warunków udzielenia dofinansowania przedsięwzięcia oraz do postanowień umowy zawieranej na ich podstawie, a także zmian tych warunków i postanowień, stosuje się Zasady oraz zasady szczególne właściwego programu priorytetowego obowiązujące w dacie złożenia wniosku o dofinansowanie, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz § 6 ust. 3, chyba że właściwe procedury naboru lub zasady szczególne właściwego programu priorytetowego stanowią inaczej.
3. Na wniosek wnioskodawcy (beneficjenta) lub za jego zgodą Narodowy Fundusz może zastosować Zasady lub zasady szczególne właściwego programu priorytetowego

obowiązujące w dacie podejmowania uchwały, o ile ich zastosowanie przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania środków w danym przedsięwzięciu.

4. Niniejsze Zasady oraz zasady szczególne właściwego programu priorytetowego mają zastosowanie do podejmowanych, w czasie ich obowiązywania, uchwał w sprawie umorzenia części pożyczki.

§ 17.

Postanowienie przejściowe

1. uchylony.
2. uchylony.
3. W przypadku umów pożyczek zawartych przed 1 stycznia 2009 r., po spłacie 50% pożyczki, dopuszczalne jest częściowe ich umorzenie, z uwzględnieniem § 10, w wysokości do 10% wypłaconej kwoty pożyczki, pod warunkiem zawarcia umowy w sprawie przeznaczenia umorzonej kwoty na inne przedsięwzięcie ekologiczne, gdy:
  - 1) łączne opóźnienie w spłacie rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 60 dni - w okresie finansowania nie dłuższym niż 10 lat;
  - 2) łączne opóźnienie w spłacie rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 90 dni - w okresie finansowania dłuższym niż 10 lat;przy czym do wskazanych okresów opóźnień nie wlicza się opóźnienia w spłacie odsetek uiszczonych po terminie określonym w umowie jeżeli kwota spłaconych z opóźnieniem odsetek nie jest wyższa niż 10% kwoty raty odsetkowej za dany okres rozliczeniowy wskazany w umowie pożyczki, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W przypadku umów pożyczek w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zawartych przed 1 stycznia 2009 r., gdy warunki oraz wysokość umorzenia pożyczki zostały określone w umowie, warunek terminowej spłaty odsetek z tytułu oprocentowania pożyczki zostanie uznany za spełniony, jeżeli łączne opóźnienie w spłatach odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 90 dni, przy czym do okresu opóźnień nie wlicza się opóźnienia w spłacie odsetek uiszczonych po terminie określonym w umowie, jeżeli kwota spłaconych z opóźnieniem odsetek nie jest wyższa niż 10% kwoty raty odsetkowej za dany okres rozliczeniowy wskazany w umowie pożyczki oraz pożyczkobiorca przedłożył wykaz przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska wraz z terminami ich realizacji, na które zostanie przeznaczona umorzona kwota.
- 4a. W przypadku umów o dofinansowanie przedsięwzięć zawartych w ramach ISPA/FS 2000-2006, NFOŚiGW może czasowo (nie dłużej niż do zakończenia okresu trwałości przedsięwzięcia) obniżyć oprocentowanie do wysokości 1% w skali roku. Obniżenie oprocentowania może nastąpić na wniosek beneficjenta będącego w udokumentowanej, złej bieżącej sytuacji ekonomiczno-finansowej, bezpośrednio mogącej spowodować naruszenie trwałości przedsięwzięcia. W celu czasowego obniżenia oprocentowania, beneficjent jest zobowiązany przedłożyć program naprawczy wykazujący, że jego realizacja zapewni poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej beneficjenta, gwarantującą utrzymanie trwałości przedsięwzięcia i terminowe regulowanie należności wobec NFOŚiGW w okresie objętym przedmiotową restrukturyzacją oraz po jego upływie, w wysokości sprzed obniżenia oprocentowania.
5. uchylony.

6. Do wniosków o dofinansowanie złożonych w Narodowym Funduszu do dnia 31 grudnia 2010 r. mają zastosowanie Zasady w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2010 r. oraz programy priorytetowe obowiązujące w dniu 31 grudnia 2010 r., chyba że poszczególne programy priorytetowe lub przepisy je wprowadzające stanowią inaczej.
7. Do zmian postanowień umów zawartych przed 31 grudnia 2010 r. mają zastosowanie Zasady oraz zasady szczególne właściwego programu priorytetowego, na podstawie których udzielono dofinansowania. Zarząd, za zgodą beneficjenta, może postanowić o zastosowaniu Zasad oraz zasad szczególnych właściwego programu priorytetowego obowiązujących w dacie podejmowania uchwały w sprawie zmiany postanowień umowy, o ile zastosowanie tych zasad będzie korzystniejsze dla beneficjenta.